

УДК 330.3
DOI: 10.37128/2411-4413-2023-1-7

**ФІНАНСОВЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СТАЛОГО
РОЗВИТКУ
СУСПІЛЬСТВА**

ЛАБЕНКО О.М.,
кандидат економічних наук, доцент
кафедри фінансів,
Національний університет біоресурсів
та природокористування України
(м. Київ)

Нині людство перебуває на такому етапі, коли подальший розвиток можливий лише за умови ефективного поєднання економічних, екологічних і соціальних факторів – забезпечення сталого розвитку суспільства. Їхня реалізація значно залежить від наявних фінансових можливостей. Пандемія COVID-19 і війна РФ проти України спровокували збільшення ризику розходження між розвиненими країнами й країнами, що розвиваються. У статті відзначено, що існують різні форми стійкості, зокрема, екологічна (збереження біорізноманіття), економічна (досягнення балансу між економічною ефективністю підприємств й екологічними напрямками) і соціальна (забезпечення соціальної справедливості). Наведено фактори, що зумовили зростання дефіциту фінансування цілей сталого розвитку: скорочення доходів у країнах, що розвиваються; збільшення державних витрат даних країн. Визначено вплив пандемії COVID-19 і російсько-української війни на фінансовий розвиток країн. Встановлено, що для досягнення цілей сталого розвитку до 2030 року країни, що розвиваються, потребують додаткового фінансування, яке може надходити із чотирьох джерел: внутрішні державні ресурси (або доходи), міжнародні державні ресурси, внутрішні приватні ресурси або міжнародні приватні ресурси. Джерела зовнішнього фінансування включають міжнародну торгівлю, прями іноземні інвестиції та інші приватні потоки (від підприємств і фізичних осіб), міжнародне фінансове й технічне співробітництво й зовнішній борг. Одними з пріоритетних внутрішніх напрямів фінансування є податкові надходження. Також важливе значення має боротьба з ухиленням від сплати податків і незаконними фінансовими потоками. Факторами сприяння стратегічному плануванню та фінансуванню сталого розвитку на національному й регіональному рівнях в Україні є: розробка інтегрованої національної фінансової системи; проведення швидкої інтегрованої оцінки включення цілей сталого розвитку у національне й субнаціональне планування; перегляд усіх поточних способів фінансування сталого розвитку; оцінка системи бюджетування для цілей сталого розвитку. У роботі також відображено ключові моменти дослідження Європейської Бізнес Асоціації щодо сталого розвитку в Україні.

Ключові слова: сталий розвиток, фінансування сталого розвитку, фінансове забезпечення, фінанси, цілі сталого розвитку, розвинені країни, країни, що розвиваються.

Рис.: 1. Літ.: 13.

FINANCIAL SUPPORT FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE SOCIETY

LABENKO Oleksandr,
Candidate of Economical Sciences, Associate Professor
of the Department of Finance,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine
(Kyiv)

Today, humanity is at a stage where further development is possible only if economic, environmental and social factors are effectively combined to ensure sustainable development of the

society. Their implementation largely depends on the available financial resources. The COVID-19 pandemic and the Russian Federation's war against Ukraine have increased the risk of a divergence between the developed and developing countries. The article notes that there are various forms of sustainability, including environmental (biodiversity conservation), economic (achieving a balance between the economic efficiency of enterprises and environmental issues) and social (ensuring social justice). The factors that have led to an increase in the financing gap for sustainable development goals are outlined: a decline in income in developing countries; an increase in public spending in these countries. The impact of the COVID-19 pandemic and the Russian-Ukrainian war on the financial development of countries is determined. It is established that in order to achieve the Sustainable Development Goals by 2030, developing countries need additional funding, which can come from four sources: domestic public resources (or revenues), international public resources, domestic private resources or international private resources. Sources of external financing include international trade, foreign direct investment and other private flows (from businesses and individuals), international financial and technical cooperation, and external debt. One of the priority domestic sources of financing is tax revenues. Combating tax evasion and illicit financial flows is also important. Factors to facilitate the strategic planning and financing for sustainable development at the national and regional levels in Ukraine include: developing an integrated national financial system; conducting a rapid integrated assessment of the inclusion of sustainable development goals in national and subnational planning; reviewing of all current methods of financing sustainable development; and assessing the system of budgeting for sustainable development. The paper also reflects the key points of the EBA's research on sustainable development in Ukraine.

Key words: sustainable development, sustainable development financing, financial support, finance, sustainable development goals, developed countries, developing countries.

Fig.: 1. Ref.: 13.

Постановка проблеми. Сьогодні характеризується досить швидким використанням природних ресурсів, незважаючи на їхню обмеженість. Пандемія COVID-19 і війна РФ проти України збільшують ризик розходження між розвиненими країнами й країнами, що розвиваються, і підвищують тиск на фінансування Цілей сталого розвитку (далі – ЦСР). COVID-19 спровокував найбільшу світову рецесію з часів Другої світової війни. Глобальне економічне піднесення, що зароджується, маскує тривале відновлення у найбільш вразливих країнах. Війна РФ в Україні ще більше підвищує ціни на продовольство й енергоносії, впливаючи на найбільш вразливі домогосподарства [5]. Усі ці події спонукають до пошуків стабільного фінансового забезпечення сталого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Суть й особливості фінансування, фінансового потенціалу й фінансового механізму й аналіз фінансового забезпечення сталого розвитку відображені у працях таких науковців як: О. Білоус, І. Васильчук, В. Ільчук, Т. Кожухова, Д. Леус, І. Патока, О. Солодовнік, В. Толуб'як і багато інших.

Незважаючи на численні дослідження, питання сталого розвитку суспільства було й залишається доволі актуальним. Враховуючи обмежені ресурсні можливості людства, зокрема й фінансові, воно набуває все більшого значення та потребує постійного вивчення.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження фінансового забезпечення сталого розвитку суспільства в умовах невизначеності й обмежених ресурсних можливостей.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ресурси мають важливе значення для вимірювання всебічної потужності країни і є наріжним каменем національного економічного розвитку. Із прискоренням процесу економічної глобалізації природні ресурси мають вирішальне значення. В останні роки загострюється проблема ресурсної безпеки, екологічної стабільності й сталого розвитку. Криза, яка загрожує стійкості глобального навколишнього середовища й здоров'ю людей, продовжує посилюватися. Безпека ресурсів й екологічна стабільність сприяють сталому розвитку міст і прискоренню досягнення цілей низьковуглецевого розвитку. У цьому контексті світові науковці приділятимуть більше уваги ресурсозахищеності [7, с. 50192].

На Конференції ООН із навколишнього середовища й розвитку в Ріо-де-Жанейро у 1992 році міжнародне співтовариство вперше взяло на себе зобов'язання дотримуватися загального принципу сталого розвитку. Зокрема, міжнародне співтовариство пообіцяло зупинити зростання соціального розриву між промислово розвиненими країнами й країнами, що розвиваються, і краще захистити природні основи життя, що зникають [12]. Адже ключовою ціллю є не лише певні обмеження використання ресурсів, особливо вичерпних, а їхнє максимальне збереження для наступних поколінь. Це свідчить, що людство спроможне стати повноцінною частиною природи й співіснувати з нею на рівних правах і обов'язках, а не виступати виключно споживачем усіх наявних ресурсів і благ для власних споживчих потреб.

Як люди, так і підприємства відіграють фундаментальну роль у боротьбі зі змінами клімату й упровадженні заходів, які підтримують стійкість. Однак стійкість стосується не лише навколишнього середовища, вона також має бути реалізована багатьма іншими способами. У цьому сенсі важливо відзначити, що існують різні форми стійкості [11].

Екологічна стійкість орієнтована на збереження біорізноманіття без завчасного економічного й соціального прогресу. До основ екологічної стійкості можна віднести: захист води, зменшення відходів, енергозбереження, захист флори й фауни, скорочення використання пластику, повторне використання предметів і засобів тощо. Прикладом екологічної стійкості є місто Стокгольм, яке відоме інвестуванням у стійку інфраструктуру, високою якістю повітря та низьким рівнем викидів і досягненням балансу між економічним розвитком й охороною навколишнього середовища. Економічна стійкість означає здатність підприємства керувати своїми ресурсами й отримувати прибуток у перспективі. Прикладом даного типу є компанія Unilever, яка у 2010 році розгорнула стратегію досягнення балансу між економічною ефективністю компанії і стійкістю шляхом збільшення повторної переробки упаковки й сприяння використанню перероблених матеріалів. Метою соціальної стійкості є зміцнення єдності й стабільності конкретних соціальних груп. Через Фонд Gigante компанія надає кошти й ресурси на соціальні цілі, зокрема гранти на покращення зору, шкільні матеріали для співробітників [11].

Дослідити ефективність усіх видів стійкості можливо за рахунок проведення соціо-еколого-економічної оцінки територій шляхом аналізу

соціальної та економічної складової через призму екологічної, яка є основоположною. Загалом вона є ефективною, коли усі складові узгоджуються між собою.

Фінансування сталого розвитку ґрунтується на парадигмі, згідно з якою для досягнення цілей сталого розвитку й цілей Паризької угоди необхідно розкрити повний потенціал усіх фінансових потоків – приватних і державних, внутрішніх і міжнародних [3]. Це дозволить виявити реальні фінансові можливості й резерви, які необхідно залучити для реалізації окремих проєктів, певного ланцюга операцій та загальної стратегії.

Після пандемії COVID-19 наявні ресурси не встигають за зростаючими потребами у фінансуванні цілей сталого розвитку, що призвело до ефекту ножиць [5]. Два фактори зумовили зростання дефіциту фінансування ЦСР у 2019-2020 роках. По-перше, державні доходи у країнах, що розвиваються, зазнали найсерйознішого скорочення з усіх джерел. Це падіння відображає їхню важливість, адже вони становили понад 50 % фінансування країн, що розвиваються, до кризи, спричиненої пандемією COVID-19. Якщо врахувати обслуговування боргу цих країн, обсяг державних доходів, доступних для фінансування сталого розвитку, зменшується на 8 %. По-друге, збільшення державних витрат країн, що розвиваються, на 907 млрд дол. США у відповідь на надзвичайну ситуацію з пандемією становило майже 30 % загальних державних доходів, доступних у країнах, що розвиваються, у 2019 році [5].

Тобто можна констатувати, що пандемія COVID-19 спровокувала значну реструктуризацію як дохідної, так і витратної частин бюджету. Це вимагає переорієнтації ключових напрямів внутрішньої та зовнішньої політики держав і пошуку нових можливих джерел фінансування означених проблемних моментів.

На саміті в Осаці у 2019 році лідери G20 визнали, що міжнародне державне й приватне фінансування сталого розвитку країн, а також інші інноваційні механізми фінансування, включаючи змішане, можуть відігравати важливу роль у розширенні колективних зусиль. У Порядку денному на період до 2030 року підкреслюється, що стійке й інклюзивне економічне зростання має важливе значення для суспільного процвітання. З моменту його запуску в 2015 році значна робота з реалізації Порядку денного була зосереджена на оцінці його вартості й виявленні прогалин у фінансуванні, розробці інструментів для мобілізації фінансування для заповнення прогалин й адміністративних інструментів і вимірювання потоків фінансування для підтримки сталого розвитку і їхнього впливу. У 2019 році через брак фінансування реалізація означених цілей була призупинена, оскільки пандемія COVID-19 призвела до економічного спаду й зменшення доходів на душу населення у багатьох країнах. У Порядку денному до 2030 року члени ООН зобов'язалися побудувати міцну економічну основу для всіх країн [2].

У 2022 році світ зіткнувся із серією серйозних і взаємопідсилювальних потрясінь, через які глобальне економічне відновлення втратило імпульс. Зростання світового виробництва сповільнилося з 5,8 % у 2021 році до 3,0 % у 2022 році. Війна РФ в Україні спровокувала глобальну кризу вартості життя у

той час, коли більшість економік все ще намагалися оговтатися від пандемії. Оскільки у 2022 році глобальна інфляція досягла максимуму за два десятиліття у 9,0 %, більшість центральних банків у всьому світі посилили свою монетарну політику, намагаючись стримати інфляційний тиск із боку попиту. Швидкі темпи підвищення процентних ставок Федеральною резервною системою Сполучених Штатів Америки спричинили сильні побічні ефекти для країн, що розвиваються, і багато з них зазнали періодів значного відтоку капіталу й знецінення валюти протягом року [10].

Мобілізація внутрішніх доходів є однією із ключових сфер діяльності у процесі фінансування розвитку. Іншим джерелом є приватні інвестиції (як внутрішні, так і міжнародні). Грошові перекази є важливою частиною приватних фінансових потоків у бідніших країнах. Крім того, міжнародні публічні потоки (двосторонні й багатосторонні) особливо важливі в найменш розвинутих країнах і країнах Співдружності Незалежних Держав (далі – СНД). Для досягнення цілей сталого розвитку до 2030 року країни, що розвиваються, потребують додаткового фінансування. Фінансування може надходити із чотирьох джерел: внутрішні державні ресурси (або доходи), міжнародні державні ресурси, внутрішні приватні ресурси або міжнародні приватні ресурси. Із цих чотирьох джерел внутрішні доходи від податків і неподаткових джерел (наприклад, прибутки від державних нафтових компаній) є найважливішими [6].

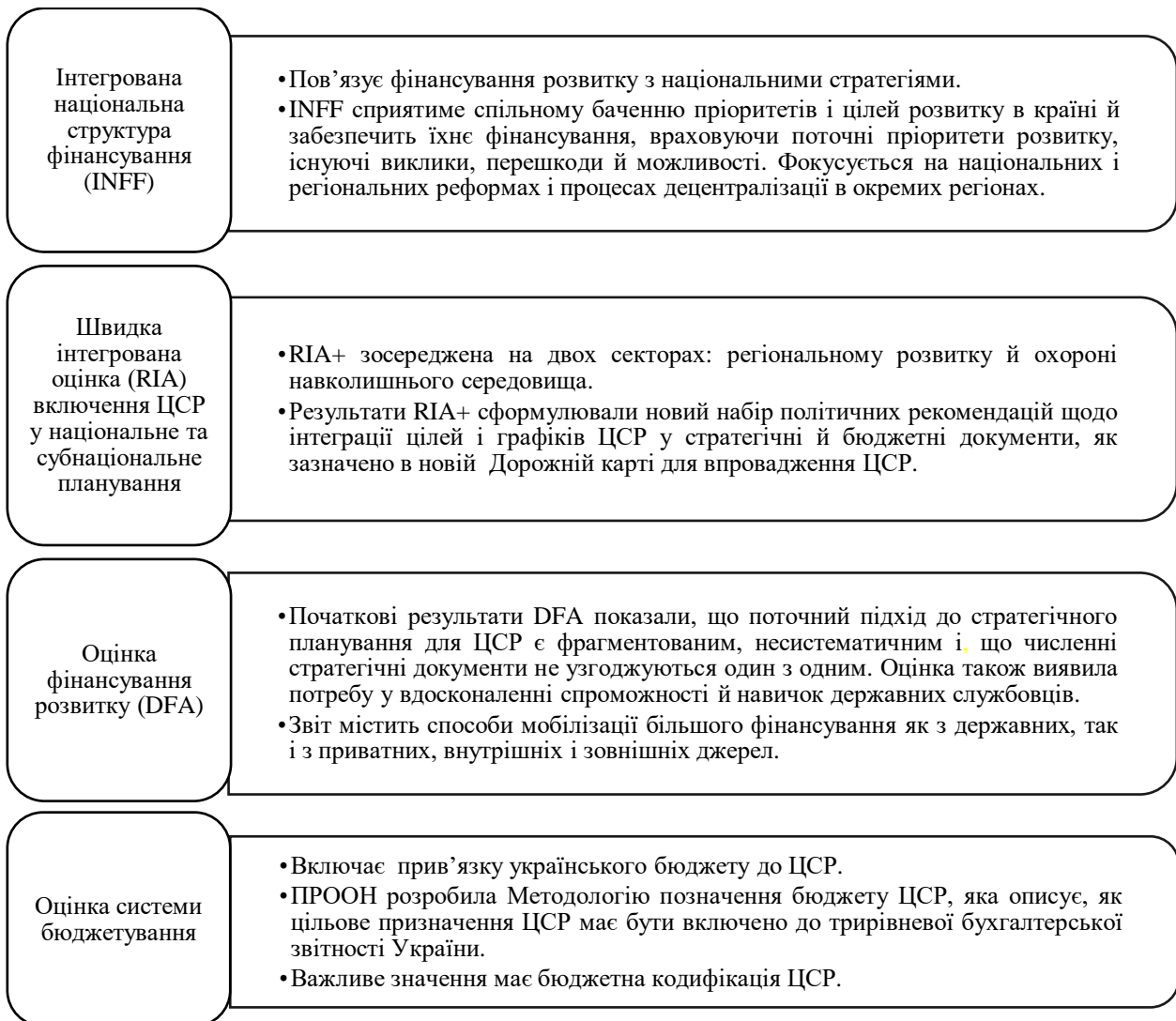
Джерела зовнішнього фінансування включають міжнародну торгівлю, прямі іноземні інвестиції та інші приватні потоки (від підприємств і фізичних осіб), міжнародне фінансове й технічне співробітництво й зовнішній борг. Завдяки належній підтримці й механізмам сприяння торгівля може заохочувати довгострокові інвестиції та підвищення продуктивності, створювати робочі місця та засоби до існування для мільйонів людей, а також надавати важливі ресурси для фінансування державних послуг і політичних заходів. Однак висока залежність від міжнародних ринків може збільшити вразливість глобальної нестабільності й макроекономічного дисбалансу. Прямі іноземні інвестиції безпосередньо пов'язані з основними рушійними силами продуктивного зростання та створенням робочих місць. Вони не розподіляються рівномірно, а зосереджені серед країн із вищими перспективами зростання, де забезпечується верховенство права й стабільними інституціями. Це джерело зовнішнього фінансування залишається прив'язаним до макроекономічних показників і глобального економічного клімату. Грошові перекази не мають такого потенціалу для створення робочих місць, як інвестиції, оскільки ними безпосередньо керують окремі особи, і вони здебільшого спрямовуються на споживання домашніми господарствами. Вони діють як важлива мережа соціального захисту. Офіційна міжнародна підтримка відіграє унікальну роль, коли йдеться про підтримку глобального розвитку. Особливо у ситуаціях низької рентабельності або високого ризику вона може стати важливою для мобілізації додаткових ресурсів [9].

Внутрішні ресурси – пріоритетний напрям фінансування ЦСР. Значні відмінності в отриманні доходів через внески на соціальне страхування та

податок на доходи фізичних осіб пояснюють більшу частину розриву між податковими надходженнями у відсотках від ВВП у країнах Організації економічного співробітництва й розвитку (далі – ОЕСР) і регіонах, що розвиваються. Податкові надходження у країнах із низьким рівнем доходу складаються переважно з непрямих податків (тобто податків на товари й послуги) і прямих податків на корпорації. Посилення прямого оподаткування доходів фізичних осіб може як мобілізувати ресурси, так і сприяти покращенню перерозподільного потенціалу податкових систем. Збільшення надходжень за рахунок ефективних і прогресивних податків має вирішальне значення для сталого економічного розвитку. Країни, що розвиваються, також можуть збільшити стабільні державні надходження шляхом боротьби з ухиленням від сплати податків і незаконними фінансовими потоками. Адже, як відомо, вони мають одні з найвищих часток фінансового багатства в офшорах (у 2020 р. 22 % у Латинській Америці й 30 % у Африці порівняно з 10 % у Європі). Поліпшення того, як громадяни сприймають легітимність податкових органів, має найбільший вплив на підвищення податкової моралі [8].

Аналізуючи джерела фінансування сталого розвитку суспільства, необхідно наголосити, що важливе значення має налагодження взаємодії державних (публічних) інституцій та приватних структур на засадах партнерства. Це дозволить реалізувати проєкти, що мають суспільне значення у різних секторах економічної діяльності. Дана співпраця можлива шляхом взаємного визнання прав, обов'язків і ризиків, що впливають з неї відповідно до компетенцій кожної сторони. Доцільно виділити декілька типів фінансування проєктів: державне (за рахунок державного й місцевого бюджетів відповідно до затвердженої стратегії розвитку територій (регіону, країни загалом), приватне (за рахунок приватних структур на добровільних засадах), міжнародне (від міжнародних і регіональних організацій, інших країн, окремих підприємств й установ, фізичних осіб), змішане (об'єднує декілька типів одночасно). Вважаємо, що останній тип найефективніший, оскільки кожна сторона, вкладаючи кошти, планує отримати певний соціальний, екологічний чи інший ефект, а, отже, більше націлена на результат і якісно виконує свої обов'язки.

Окремо необхідно зупинитися на фінансуванні сталого розвитку в Україні. Протягом останніх двох років, починаючи із середини 2020 року, Програма розвитку ООН (ПРООН) в Україні разом зі своїми партнерськими агентствами ООН ВООЗ, ЮНІСЕФ і ЄЕК ООН працювали над розробкою кращих способів управління існуючими й потенційними фінансовими потоками для зміцнення фінансування ЦСР. Робота виконується у контексті й рамках спільної програми під назвою «Сприяння стратегічному плануванню та фінансуванню сталого розвитку на національному й регіональному рівнях», яка охоплює чотири ініціативи: розробка інтегрованої національної фінансової системи (INFF); проведення швидкої інтегрованої оцінки (RIA), включення цілей сталого розвитку в національне й субнаціональне планування; перегляд усіх поточних способів фінансування розвитку (DFA); оцінка системи бюджетування для ЦСР (рис. 1) [4].

Рис. 1. Фактори сприяння стратегічному плануванню та фінансуванню сталого розвитку на національному й субнаціональному рівнях

Джерело: побудовано автором за даними [4]

Російсько-українська війна спровокувала величезні економічні, соціальні й екологічні проблеми: значно скоротилися обсяги виробництва товарів і послуг, збільшилися ціни на енергоносії та продовольства, вимушена міграція, безробіття, збільшення викидів через використання зброї. У зв'язку з цим виникла гостра необхідність у посиленні ефективності використання наявних внутрішніх ресурсів і додатковому залученні зовнішніх.

Оцінка ПРООН в Україні ключових ЦСР показала, що нині, на тлі війни, основними є: подолання бідності, голоду, розвиток територій, міцне здоров'я і благополуччя, якісна освіта, гендерна рівність, чиста вода й належні санітарні умови, доступна й чиста енергія, гідна праця та економічне зростання, промисловість, інновації та інфраструктура, скорочення нерівності, сталий розвиток міст і громад, відповідальне споживання і виробництво, пом'якшення наслідків зміни клімату, збереження морських ресурсів, захист і відновлення екосистем суші, мир, справедливість і сильні інститути, партнерство заради сталого розвитку. Основними джерелами фінансування є: державний і місцевий бюджети, міжнародні організації, приватні інвестиції, інвестиції комунальних

некомерційних підприємств. До приватних внутрішніх варто віднести: фінансову підтримку бізнесу і неурядових організацій; до приватних міжнародних – прямі іноземні інвестиції та допомога від міжнародних недержавних інституцій; до державних міжнародних – гранти, кредити, інші офіційні ресурси; до державних внутрішніх – податки, збори, обов'язкові платежі й неподаткові надходження. Особливо актуальним в умовах обмежених ресурсів є міжнародне фінансування.

За даними дослідження Європейської Бізнес Асоціації (далі – ЄБА) встановлено, що інтегральне значення індексу сталого розвитку в Україні у 2022 році за оцінками респондентів збільшилося на 0,23 пункти відносно 2021 року до значення 3,5 із 5,0. Це відбулося, в основному, за рахунок зростання соціальної та економічної складових. 89 % респондентів вказали, що фінансують проекти зі сталого розвитку. Розміри інвестицій суттєво зросли, зокрема у 20 разів із бюджетами понад 100 млн грн. Як і у 2021 році одними з найбільших інвесторів залишаються суб'єкти господарювання галузі ІТ і телекомунікацій, також доєдналися підприємства важкої промисловості й заклади охорони здоров'я. На думку опитаних реалізації проектів сталого розвитку перешкоджає нестача ресурсів, законодавчі бар'єри тощо. 79 % компаній вказують на зміщення пріоритетів у бік забезпечення обороноздатності. Також, на їхню думку, державі перешкоджає дефіцит бюджету й нестача трудових ресурсів. Стимулами реалізації ЦСР в Україні можуть бути гранти, цільова безповоротна допомога, податкові пільги, підтримка інноваційних проектів [13].

Висновки. На основі аналізу вищенаведеної інформації можна констатувати, що фінансування сталого розвитку здійснюється за рахунок внутрішніх і зовнішніх приватних і державних ресурсів. Зважаючи на нестабільність глобального економічного середовища, спровоковану пандемією COVID-19, війною РФ і України й іншими мінливими факторами на перше місце виходить здатність кожної держави, у тому числі й тих, що розвиваються, самостійно забезпечувати досягнення цілей сталого розвитку шляхом налагодження ефективної фіскальної та інвестиційної політики й дій у сфері торгівлі. При цьому необхідно враховувати, що для багатьох країн власні ресурси доволі обмежені й вони знаходяться у значній залежності від міжнародних фінансових потоків.

Перспективними напрямками подальших досліджень є аналіз фінансового забезпечення сталого розвитку України, зокрема й українських підприємств, на національному, регіональному й місцевому рівнях.

Список використаних джерел

1. Financing for sustainable development at a tipping point. URL: https://www.oecd-ilibrary.org/sites/fcbe6ce9-en/1/3/2/index.html?itemId=/content/publication/fcbe6ce9-en&_csp_=324f5278c3cd15483ec0c51666af7400&itemGO=oecd&itemContentType=book#section-d1e7988 (дата звернення: 23.03.2023).
2. Financing for Sustainable Development Framework. URL: <https://dwgg20.org/app/uploads/2021/09/Financing-Sustainable-Development->

Framework.pdf (дата звернення: 27.03.2023).

3. Financing sustainable development. URL: https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/sustainable-growth-and-jobs/financing-sustainable-development_en (дата звернення: 11.03.2023).

4. Funding the achievement of the SDGs in Ukraine: four key factors for success. 2023. URL: <https://www.jointsdgfund.org/article/funding-achievement-sdgs-ukraine-four-key-factors-success> (дата звернення: 23.03.2023).

5. Global Outlook on Financing for Sustainable Development 2023: No Sustainability Without Equity. URL: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/fcbe6ce9-en/index.html?itemId=/content/publication/fcbe6ce9-en> (дата звернення: 20.02.2023).

6. Haldenwang C., Laudage S. Financing for Development and Domestic Revenue Mobilisation: More International Reforms Are Needed. *Briefing Paper*. 2019. № 13. URL: https://www.idos-research.de/uploads/media/BP_13.2019.pdf. DOI: <https://doi.org/10.23661/bp13.2019> (дата звернення: 20.02.2023).

7. Kang X., Wang M., Lin J. et al. Trends and status in resources security, ecological stability, and sustainable development research: a systematic analysis. *Environmental Science and Pollution Research*. 2022. № 29. P. 50192–50207. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11356-022-19412-7>.

8. Parra S. N., Pezzini M., Stead J. Mind the SDG gap : don't forget sustainable domestic financing. 2020. URL: <https://oecd-development-matters.org/2020/03/04/mind-the-sdg-gap-dont-forget-sustainable-domestic-financing/> (дата звернення: 20.03.2023).

9. Robust and predictable sources of financing for sustainable development. URL: <https://sdgpulse.unctad.org/financing-development/> (дата звернення: 22.02.2023).

10. UN 2023 Financing for Sustainable Development Report. URL: <https://www.donorplatform.org/publications/financing-for-sustainable-development-report-2023/> (дата звернення: 20.03.2023).

11. What is sustainability? Definition, types and examples. 2022. URL: <https://www.becas-santander.com/en/blog/what-is-sustainability.html> (дата звернення: 11.03.2023).

12. What is sustainable development? URL: <https://www.bmu.de/en/topics/sustainability-digitalisation/sustainability/what-is-sustainable-development> (дата звернення: 20.02.2023).

13. Індекс сталого розвитку 2022. URL: <https://eba.com.ua/wp-content/uploads/2023/01/Sustainability-Index-2022-short-version-for-December-29.pdf> (дата звернення: 21.03.2023).

References

1. Financing for sustainable development at a tipping point. *oecd-ilibrary.org*. Retrieved from: https://www.oecd-ilibrary.org/sites/fcbe6ce9-en/1/3/2/index.html?itemId=/content/publication/fcbe6ce9-en&_csp_=324f5278c3cd15483ec0c51666af7400&itemIGO=oecd&itemContentType=book#section-d1e7988 [in English].

2. Financing for Sustainable Development Framework. *dwgg20.org*. Retrieved from: <https://dwgg20.org/app/uploads/2021/09/Financing-Sustainable-Development-Framework.pdf> [in English].

3. Financing sustainable development. *international-partnerships.ec.europa.eu*.

Retrieved from: https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/sustainable-growth-and-jobs/financing-sustainable-development_en [in English].

4. Funding the achievement of the SDGs in Ukraine: four key factors for success. (2023). *jointsdgfund.org*. Retrieved from: <https://www.jointsdgfund.org/article/funding-achievement-sdgs-ukraine-four-key-factors-success> [in English].

5. Global Outlook on Financing for Sustainable Development 2023: No Sustainability Without Equity. *oecd-ilibrary.org*. Retrieved from: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/fcbe6ce9-en/index.html?itemId=/content/publication/fcbe6ce9-en>.

6. Haldenwang, C., & Laudage, S. (2019). Financing for Development and Domestic Revenue Mobilisation: More International Reforms Are Needed. *Briefing Paper*, 13. Retrieved from: https://www.idos-research.de/uploads/media/BP_13.2019.pdf. DOI:<https://doi.org/10.23661/bp13.2019> [in English].

7. Kang, X., Wang, M., Lin, J. et al. (2022). Trends and status in resources security, ecological stability, and sustainable development research: a systematic analysis. *Environmental Science and Pollution Research*, 29, 50192–50207. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11356-022-19412-7> [in English].

8. Parra, S.N., Pezzini, M., & Stead, J. (2020). Mind the SDG gap: don't forget sustainable domestic financing. *oecd-development-matters.org*. Retrieved from: <https://oecd-development-matters.org/2020/03/04/mind-the-sdg-gap-dont-forget-sustainable-domestic-financing/> [in English].

9. Robust and predictable sources of financing for sustainable development. *sdgpulse.unctad.org*. Retrieved from: <https://sdgpulse.unctad.org/financing-development/> [in English].

10. UN 2023 Financing for Sustainable Development Report. *donorplatform.org*. Retrieved from: <https://www.donorplatform.org/publications/financing-for-sustainable-development-report-2023/> [in English].

11. What is sustainability? Definition, types and examples. (2022). *becas-santander.com*. Retrieved from: <https://www.becas-santander.com/en/blog/what-is-sustainability.html> [in English].

12. What is sustainable development? *bmu.de*. Retrieved from: <https://www.bmu.de/en/topics/sustainability-digitalisation/sustainability/what-is-sustainable-development> [in English].

13. Indeks staloho rozvytku 2022 [Index of sustainable development 2022]. *eba.com.ua*. Retrieved from: <https://eba.com.ua/wp-content/uploads/2023/01/Sustainability-Index-2022-short-version-for-December-29.pdf> [in Ukrainian].

Відомості про автора

ЛАБЕНКО Олександр Миколайович – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, Національний університет біоресурсів і природокористування України (03127, м. Київ, вул. Героїв оборони, 11, e-mail: labenko@nubip.edu.ua).

LABENKO Oleksandr – Candidate of Economical Sciences, Associate Professor of the Department of Finance, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine (03127, Kyiv, 11, Heroyiv oborony Str., e-mail: labenko@nubip.edu.ua).